

Stichting Vogelringstation Meijndel

Jaarverslag 2014

**Vincent van der Spek
Maarten Verrips
Rinse van der Vliet**

Foto voorblad: Rietgors, adult mannetje, Meijndel, Wassenaar, 2 april 2014 (Vincent van der Spek)

Spek, V van der, M Verrips & R van der Vliet (2015). Jaarverslag 2014 Stichting Vogelringstation Meijndel.

Dit is een uitgave van Stichting Vogelringstation Meijndel. De stichting houdt zich bezig met de studie van in het wild levende vogels door middel van ringonderzoek in Meijndel, Wassenaar.

Teksten

Maarten Verrips (CES)

Vincent van der Spek (overige teksten)

Eindredactie

Vincent van der Spek en Rinse van der Vliet

Fotografie

© Robin Corless: Zwartkop (blz. 31)

© Gerjon Gelling: Bokje (blz. 29)

© Wouter van der Ham: Staartmees (blz. 16)

© Morrison Pot: Grote Lijster (blz. 14)

© Rinse van der Vliet: Knobbelzwanen (blz. 17), Kleine Mantelmeeuw (blz. 19), Bladkoning (blz. 24)

© Maarten Verrips: Zwarte Roodstaart (blz. 21)

© Vincent van der Spek: overige foto's

Stichting Vogelringstation Meijndel

Secretariaat:

Acaciastraat 212

2565 KJ Den Haag

t: 06 - 41 00 98 89

m: v.vanderspek@gmail.com

Giro: 1531203 t.n.v. Penningmeester Stichting Vogelringstation Meijndel te Den Haag

Actuele ringresultaten van VRS Meijndel zijn te vinden op www.trektellen.nl

Het ringen door stichting VRS Meijndel is mede mogelijk dankzij Dunea (sponsoring, terreinvergunningen, faciliteiten en onderhoud), Staatsbosbeheer (terreinvergunningen Duivenvoordse Polder), het Vogeltrekstation (ringvergunningen) en de Haagse Vogelbescherming (sponsoring).

Samenvatting

Met een recordaantal vogels en een recordaantal soorten was 2014 een uitstekend jaar voor Stichting Vogelringstation Meijndel. In totaal werden in Meijndel (Wassenaar) op 95 vangdagen 8.626 vogels geringd, verdeeld over 86 soorten en een ondersoort. Daarnaast waren er nog eens 703 terugvangsten. Het vorige aantalsrecord stamt uit 2008 (7.807 geringde vogels) en 2010 (82 soorten en een ondersoort) was tot 2014 meest soortenrijke jaar. Van niet minder dan 31 soorten werd een recordaantal exemplaren gevangen. Opvallend was dat daarbij geen sprake was van invasies, maar dat juist een aantal soorten die geen invasief voorkomen kennen het uitermate goed deden. Knobbelzwaan, Krooneend, Bontbekplevier, Steenloper, Krombekstrandloper, Kleine Mantelmeeuw en Holenduif waren een primeur: deze soorten waren niet eerder door VRS Meijndel (sinds 1963) of haar voorgangers (1927-1962) op de vinkenbaan geringd. Daarnaast werden buiten Meijndel nog eens 96 vogels van negen soorten geringd, waarvan drie soorten niet ook in Meijndel werden gevangen. In totaal zijn daarmee in 2014 door de stichting binnen en buiten Meijndel 8.722 vogels van 89 soorten geringd.

We draaiden de onderzoeken zoals die in recente jaren gebruikelijk zijn. In het voorjaar was er broedvogelonderzoek CES, dat gemiddeld goed was. Nieuw was dat er, na afspraken met beheerder Dunea en Vogelwerkgroep Meijndel, geluid van steltlopers afgespeeld werd in het voorjaar. Het resultaat van het Nachtegalenonderzoek in de zomer was het beste sinds 2008. De dispersie en najaarstrek resulteerden in recordaantallen vogels voor de maanden juli, juli, augustus, september én oktober. Voor het eerst werden van één soort meer dan tweeduizend exemplaren gevangen: de teller van de Zwartkop stokte uiteindelijk bij 2.337. Ook de steltlopers springen in het oog, met een recordaantal exemplaren en soorten. De enige zeldzaamheden van het jaar betroffen twee Bruine Boszangers. Het DNA-onderzoek aan Tjiftjaffen, Braamsluipers en Fitissen werd ook dit jaar voortgezet. De buiten Meijndel geringde vogels waren met name pullen in Den Haag, Wassenaar, Oegstgeest en Leiden. In de Duivenvoordse Polder werd daarnaast het in 2010 gestarte RAS-project (Retrapping Adults for Survival) voor Bokjes voortgezet.

Afbeelding 1. Steenloper, eerste-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 27 augustus 2014: een nieuwe soort voor de ringbaan.

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Hoofdstuk 1 Algemene informatie	6
1.1 Geschiedenis van de ringstations in Meijndel	6
1.2 Leden in 2014	6
1.3 Vergunningverlening	6
1.4 Publicaties in 2014	6
1.5 Excursies, examens en lezingen	6
1.6 Afspraken met VWG Meijndel	6
1.7 Opknopbeurt ringbaan	7
1.8 Werkzaamheden Dunea op en rondom de ringbaan	7
1.9 Dankwoord	8
Hoofdstuk 2 Methoden en weer	9
2.1 Methoden, onderzoeken en inspanning	9
2.2 Het weer in 2014	10
Hoofdstuk 3 Resultaten	11
3.1 Inleiding resultaten	11
3.2 Constant Effort Sites (CES): broedseizoen 2014	14
3.3 Voorjaartrek, dispersie en najaartrek: soortbesprekingen	17
3.4 Najaarsfenologie	25
3.5 DNA-onderzoek	25
3.6 Aantal geringde vogels in Meijndel per soort 2000-2014	27
3.7 Vangsten buiten Meijndel	29
Hoofdstuk 4 Terugmeldingen	30
4.1 Eigen terugvangsten	30
4.2 Elders geringd, in Meijndel teruggevangen	30
4.3 In Meijndel geringd, elders teruggemeld	32
Hoofdstuk 5 Waarnemingen in en rondom de ringbaan	34
5.1 Vogelwaarnemingen	34
5.2 Overige waarnemingen	36
Literatuur	38

Inleiding

In dit jaarverslag worden de inspanningen en resultaten van Stichting Vogelringstation Meijndel (hierna: Vrs Meijndel), Wassenaar (ZH) uit het jaar 2014 gepresenteerd.

Na de inleidende pagina's worden de resultaten van de verschillende projecten van VRS Meijndel behandeld. Dat zijn achtereenvolgens:

- Broedvogelonderzoek CES
- Dispersie van Nachtegalen
- Voorjaarstrek, dispersie en najaarstrek
- DNA-onderzoek naar Tjiftjaffen, Fitissen en Braamsluipers
- Vangsten buiten Meijndel

Na deze resultaten volgt de lijst met terugmeldingen die het afgelopen jaar werd ontvangen, met daarin de eigen interessante terugmeldingen, de ringen van elders die in Meijndel werden gecontroleerd en de Meijndelse ringen die elders werden afgelezen. Daarna volgt de totaalijst van alle nieuw geringde vogels in 2014. Tenslotte is er aandacht voor opvallende losse waarnemingen van vogels en andere soortgroepen op en rondom de ringbaan.

Afbeelding 2. De eerste Holenduij voor de stichting, adult, Meijndel, Wassenaar, 10 augustus 2014

1. Algemene informatie

1.1 Geschiedenis van de ringstations in Meijndel

Het ringen in Meijndel, Wassenaar (Zuid-Holland) startte in 1927 met de oprichting van Ringstation Wassenaar: het eerste ringstation in Nederland. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden de ringactiviteiten vanaf 1942 noodgedwongen gestaakt. Door de bouw van de Atlantikwall verdween deze ringbaan in zijn geheel; wederopbouw was na de oorlog op deze plek niet meer mogelijk. In de periode 1955-1962 was wat nu het Centrum voor Vogeltrek en – demografie is (“Het Vogeltrekstation”), destijds gevestigd in Leiden, actief op de huidige ringplek: ca. 700 meter zuidelijker en 100 meter oostelijker ten opzichte van de oude plek. In 1963 werd, na het verhuizen van het Vogeltrekstation (VT) naar Arnhem, Stichting Vogelringstation Meijndel opgericht. De vangmiddelen werden door het VT aan de kersverse stichting geschonken. Medio jaren '90 werd nog maar weinig actief geringd. Binnen de gebieden van beheerder Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (thans Dunea) werd eveneens door in omvang kleine clubs geringd aan de Wassenaarse Slag (Vrs De Beer) en op Solleveld (Vrs Van Engelen). Om de voortgang te bewaken besloot de beheerder, nadat zij De Beer wilden ontmantelen wegens regeneratie van hun vanggebied, alle activiteiten te centreren op de huidige plek. Zo maakte de stichting in 2000 een herstart. De huidige activiteiten zijn daarvan het gevolg.

1.2 Medewerkers in 2014

In 2014 bestond de ringgroep uit de ringvergunninghouders Wijnand Bleumink (voorzitter), Morrison Pot, Vincent van der Spek (secretaris), Maarten Verrips, Jan Vegelin en Rinse van der Vliet (penningmeester) en de assistenten Peter Lina en Wouter van Pelt. Daarnaast meldden zich liefst zes nieuwelingen aan: Cornelis Fokker, Wouter van der Ham, Richard Notenboom, Peter Spierenburg, Gijsbert Twigt en Max van Waasdijk.

1.3 Vergunningverlening

De benodigde ringvergunningen worden op voorspraak van het Centrum voor Vogeltrek en – demografie (“Het Vogeltrekstation”) te Wageningen afgegeven door het Ministerie van Economische Zaken. De benodigde terreinvergunningen worden verstrekt door terreinbeheerders Dunea (Meijndel) en Staatsbosbeheer (Duivenvoordse Polder).

1.4 Publicaties in 2014

In 2014 verscheen het jaarverslag van 2013 (van der Spek, Verrips, van der Vliet & Bleumink, 2013). In Holland's Duinen verscheen een stukje over het ringerswapen dat Luuk Tinbergen voor Dirk Hoos schilderde (van der Spek, 2014). Dit stuk stond in een iets andere vorm in het vorige jaarverslag.

1.5 Excursies, lezingen en examens

Zoals in recente jaren traditie is geworden, was er een korte lezing over de resultaten van de ringbaan tijdens de voorjaarsvergadering van VWG Meijndel. In september waren er twee excursies op de ringbaan. Daarmee was het voor excursies een vrij magere jaar. We ontvingen dit jaar wel vaker geïnteresseerde gasten dan in andere jaren. Tjeerd Kooij (Vrs Van Lennep) en Piet Admiraal (Vrs Castricum) legden succesvol hun ringexamens af en Arend de Looff (Berenplaat) werd individueel bij ons gecertificeerd.

1.6 Afspraken met VWG Meijndel

Vrs Meijndel en VWG Meijndel hebben afspraken gemaakt om in samenwerking met inventariseerders vanaf 2015 nestjongen te ringen. Daarnaast is er contact tussen het Vrs en Rob Kruse, de teller van het BMP-plot rondom de ringbaan: wij voorzagen hem van aanvullende informatie van lastig te inventariseren broedvogels in zijn kavel als Waterral en Houtsnip. Wij namen daarnaast een BMP-ronde over vanwege een blessure bij teller Jan Oppendoorn. Ook is afgesproken

dat vanaf 2014 in het voorjaar geluid gedraaid wordt van steltlopers die niet in het duin broeden. Voor nachtvangsten bestonden al afspraken over geluidgebruik in het voorjaar.

1.7 Opknopbeurt ringbaan

In 2012 kreeg de dichtgegroeide ringbaan een grote onderhoudsbeurt, die deels door onszelf en deels door Dunea werd uitgevoerd op basis van een voorstel (zie jaarverslag 2013). Begin 2014 werd het tweede deel van het plan door Dunea uitgevoerd. De rij met abelen die ons het zicht op het noorden ontnam, is nu volledig weggezaagd. Alleen enkele grote meidoorns zijn blijven staan. Achter en direct naast de hut zijn de grote wilgen deels omgezaagd en deels geknot. Ook in één van de singels zijn enkele grotere bomen verwijderd, zodat daar alleen nog struweel resteert. Wij zijn erg content met deze ontwikkelingen: wij verwachten hierdoor zowel in enkele singels als op de slagnetten betere resultaten te behalen. Het zaagwerk bood ook de mogelijkheid om op enkele nieuwe plekken netten neer te zetten, die succesvol bleken.

1.8 Werkzaamheden Dunea op en rondom de ringbaan

De grote waterwinplas voor en de kleine waterwinplas achter de ringbaan zijn in het najaar van slib ontdaan. Daarvoor werden de plassen vanaf half augustus langzaam droog gezet. Voor het afvoeren van slib werd achter de hut struweel verwijderd. De werkzaamheden, waarvan wij goed door Dunea op de hoogte werden gehouden, zorgden voor hinder én gemak. Hinder vanwege grote machines, verkeer en een keet vlak naast de baan, maar voordeel vanwege de langzaam leeglopende plassen die een aanzuigende werking hadden op steltlopers, die daar zo nu en dan met mistnetten gevangen konden worden. Vooral Groenpootruiter en Bontbekplevier werden op deze manier gevangen. Een gelukje voor ons – maar niet voor Dunea – was dat het plasje achter de hut veel te langzaam leegliep. De geplande werkzaamheden tijdens het najaar op de baan zelf (waardoor vangen tijdelijk onmogelijk zou zijn) vonden daarom pas vanaf de tweede helft van november plaats, in plaats van eind oktober. Dat viel wonderwel samen met een landelijk vangstverbod na uitbraak van vogelgriep in de pluimvee-industrie. Derhalve werd door de werkzaamheden geen vangdag gemist.

Afbeelding 3. Baggerwerkzaamheden in de grote plas tegenover de ringbaan, in de vroege ochtend van 10 september 2014. Na de droogzetting wordt het slib verwijderd.

1.9 Dankwoord

Allereerst zijn wij veel dank verschuldigd aan beheerder Dunea voor het afgeven van de terreinvergunningen, de financiële bijdrage, en het schenken van een nieuw computerscherm en een muis. Wij bedanken Hans Lucas voor de reguliere contacten en René van Spronssen en zijn team voor de fantastische opknapbeurt (halleluja!). Noël Aarts regelde beschermkappen voor de slagnetten, Sydney Pool en David Tempelman regelden de reparaties aan de kraan. Noël, Hans en Arend de Loeff hielden ons goed op de hoogte van de werkzaamheden op en rondom de baan. Wij waarderen het zeer dat hierbij rekening met onze activiteiten is gehouden.

Peter van Osch en Rutger Zeijpveld van Staatsbosbeheer verzorgden de terreinvergunningen in de Duivenvoordse Polder (Bokjes). Adri Remeus en Frans Hooijmans van VWG Meijendel worden bedankt voor de constructieve samenwerking. Adri bedanken we daarnaast ook voor zijn inzet bij het vangen van Bokjes.

De inspanningen van Peter de Knijff en zijn studenten (LUMC; Universiteit Leiden) waren onontbeerlijk bij de DNA-analyses van veermateriaal. Johan Kieft en Rob Berkelder wezen ons op enkele nesten buiten Meijendel, waarvan de jongen geringd werden. Het bestuur van de Haagse Vogelbescherming zijn wij zeer erkentelijk voor de geboden financiële steun. Oscar Verhoeven heeft ons wederom fantastisch geholpen met de invoer van gegevens. Gerard Scholten (Waternet) schonk ons enkele opgezette vogels, de mooiste dummies die we ooit gehad hebben! Met ringers van VRS Van Lennep (met name Erik Maassen en Lars Buckx), VRS Amsterdamse Waterleidingduinen (Hans Vader, Marcel Schalkwijk en Steven Wytéma), VRS Castricum (Richard Reijnders en Jan Visser) en de Ooijse Graaf (Bram Ubels) werd regelmatig informatie (zoals geluiden) uitgewisseld.

Afbeelding 4. Bontbekplevier, adult, Meijendel, Wassenaar, 15 augustus 2014: de eerste vijf vogels in de geschiedenis van de Meijendelse ringbanen werden dit jaar geringd.

2. Methoden en het weer

2.1 Methoden: onderzoeken en inspanning

Onderzoeken

In Meijndel zijn vier projecten uitgevoerd: het gestandaardiseerde broedvogelonderzoek Constant Effort Sites (CES); het vangen van uitzwervende, jonge Nachtegalen; de najaarstrek/dispersie van overige vogels en het DNA-onderzoek naar het voorkomen en de timing van Tjiftjaffen, Fitissen en Braamsluipers. In Meijndel wordt gebruik gemaakt van geluid (tijdens de CES alleen van niet-zangvogels), twee slagnetten (niet ingezet voor CES-vangsten) en maximaal 245 meter mistnet (meestal ca. 200). Ten opzichte van voorgaande jaren stonden er doorgaans drie tot zeven mistnetten meer uit. Buiten Meijndel zijn onder de vlag van de stichting pullen geringd in Leiden, Oegstgeest, Den Haag en Wassenaar. In het kader van Retrapping Adults for Survival (RAS) zijn Bokjes geringd in Wassenaar. De vangsten buiten Meijndel worden (kort) apart behandeld, maar komen niet terug in de jaartotalen, de tabellen enz.

Inspanning

In 2014 is in Meijndel op 95 dagen (tabel 1) ca. 755 uur geringd (trektellen.nl). Op de meeste dagen werd alleen in de ochtenduren geringd, maar op enkele dagen ook (bijna) de hele dag, of juist alleen in de avondschemer. Daarnaast werd 25 maal 's nachts gevangen.

Tabel 1. Aantal ringdagen per maand in 2014

jan	febr	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	tot
0	0	2	4	7	6	15	14	20	18	8	1	95

blauw= alleen geluid van niet-zangvogels toegestaan i.v.m. broedvogeltellingen; CES beperkt aantal vangdagen met mistnetten

rood= van 17 november – 14 december ringen in Nederland op de meeste dagen niet toegestaan i.v.m. uitbraken van vogelgriep in de pluimveesector

zwart= maanden waarin vrijwel zonder beperkingen geringd kon worden, behoudens middelste zaterdagen van september – maart (i.v.m. wintervogeltellingen)

Afbeelding 5. De plas achter de ringbaan, hier in de ochtendschemer van 16 mei 2014, werd in verband met noodzakelijke werkzaamheden voor de drinkwaterwinning in het najaar door beheerder Dunea drooggezet en in november gebaggerd.

2.2 Het weer in 2014

2014 was het warmste jaar ooit sinds in 1706 dagelijkse metingen worden verricht. Alleen de maand augustus was niet bovengemiddeld warm (bron: knmi.nl). De eerste maanden van 2014 verhielden zich tot 2013 als yin en yang. Met een gemiddelde temperatuur van 6 °C stond de winter van 2013/2014 op de gedeelde tweede plaats van zachtste winters sinds 1706 (bron: www.knmi.nl). Rondom Den Haag was er geen enkele volledige dag waarop de temperatuur onder het vriespunt bleef. Na het steenkoude voorjaar van 2013, viel in 2014 de lente juist vroeg in, met vaak heerlijk weer en relatief weinig neerslag. Eind maart was er een prachtige periode met oostenwind, een goed moment voor de eerste ringdagen. Tot eind mei was het regelmatig goed weer, soms afgewisseld door een storing. Juni was wat wisselvalliger, maar ook deze maand kende mooie dagen. Juli was warm en zonnig, maar ook met bovengemiddeld veel regen. Tot en met de eerste decade van augustus was het, doordat het vaak nauwelijks waaide, regelmatig uitstekend vangweer, pas daarna volgde de eerste langdurige oceaanstoring van de zomermaanden. De rest van de maand was het weer matig: het was fris voor de tijd van het jaar en er viel veel regen, maar er waren ook enkele mooie zomerse dagen. September kende een zeer lange periode van rustig, stabiel weer met nauwelijks neerslag, met weinig wind variërend van noordwest tot oost. Medio september was er een hogedrukgebied dat zich uitstrekte tot in de Oeral. Tot begin oktober was het regelmatig goed (vang)weer. Gemiddeld was oktober warm en viel er weinig regen. Wel was de wind wisselvallig, met een vaak harde zuidelijke stroming, maar er waren ook regelmatig rustige dagen. De gewenste oostenwind bleef schaars. Ook november was warm: in het begin van de maand was het zelfs t-shirtweer (!). In november tot begin december overheerste een matige tot vrij harde wind die schommelde tussen zuid en oostzuidoost. Pas medio december was er voor het eerst in het najaar een langere periode met storm uit zee. Op 28 december lag er sneeuw (de enige landelijke sneeuwdag van 2014!), maar dit leidde niet tot enige sneeuwtrek van betekenis.

Afbeelding 6. Bladkoning, Meijendel, Wassenaar, 12 oktober 2014. In 2014 werd een recordaantal exemplaren geringd.

3. Resultaten

3.1.1 Inleiding

Met een recordaantal vogels en een recordaantal soorten was 2014 een uitermate goed jaar. In totaal werden in Meijndel 8.626 vogels van 86 soorten en een ondersoort geringd. Daarnaast waren er 703 terugvangsten. Liefst 31 soorten kenden het hoogste jaartotaal ooit en voor zestien soorten was dit het op één na beste jaar. Er werden niet minder dan zeven nieuwe soorten voor de locatie geringd. Het hoge aantal vogels was opmerkelijk, omdat er geen sneeuwvangsten waren in de winterperiode en er geen sprake was van invasies van bijvoorbeeld mezen of barmsijzen, die de totalen soms sterk beïnvloeden. Het totaal aantal vangsten per soort in 2014, het aantal vangsten per soort in de periode 2000-2013 en het jaargemiddelde over die periode is weergegeven in hoofdstuk 3.7.

Afbeelding 7. Regenwulp, even voor de vangst gefotografeerd vanuit de ringershut, Meijndel, Wassenaar, 23 april 2014

De CES was dit jaar redelijk goed. Het aantal soorten lag ruim boven het gemiddelde, het aantal gevangen adulte vogels was het hoogst sinds de start van het project, maar het relatieve aandeel jonge vogels was juist lager dan ooit. In mei, juni, juli, augustus, september én oktober werd een recordaantal vogels voor deze maanden gevangen. 27 en 28 augustus springen in het oog, met op de 27e een recordaantal van zes soorten steltlopers op één dag. Op de 28e werden liefst 359 vogels geringd, het op een na hoogste dagtotaal deze eeuw. Met 26 soorten was dit bovendien de meest diverse dag ooit. De opvallendste ontbrekende soorten dit jaar waren Sperwer en Vlaamse Gaai (die beide deze eeuw niet eerder ontbraken op de soortenlijst) en Blauwborst (ontbrak eenmaal eerder).

In totaal zijn in Meijndel sinds 1 januari 2000 nu 68.217 vogels van 139 soorten en vier ondersoorten (incl. de exoot Fazant) geringd (zie ook 3.7). Door de stichting zijn tussen 1963 en 2000 nog eens 18 soorten gevangen die vanaf 2000 (nog) ontbreken: Tafeleend, Patrijs, Blauwe Kiekendief, Smelleken, Zomertortel, Kortteenleeuwerik, Duinpieper, Noordse Kwikstaart, Beflijster, Raddes Boszanger, Grauwe Vliegenvanger, Grauwe Klauwier, Europese Kanarie, Frater, Roodmus,

Wilgengors, Bosgors en Dwerggors. Van de tien in deze eeuw meest in Meijendel gevangen soorten deden alleen Veldleeuwerik en Goudhaan het respectievelijk slecht en gemiddeld. Alle andere soorten kenden een goed tot uitstekend jaar. Vier soorten uit de top tien kenden zelfs het beste jaar ooit: Zwartkop (nr. 1), Graspieper (6), Tjiftjaf (7) en Merel (8). Merel wipt in de top tien daarom over Veldleeuwerik heen. De tien algemeenste soorten zorgen voor liefst 68% van alle vangsten, de overige 129 gevangen soorten voor slechts 32% van het totaal.

Tabel 2. De tien meest geringde soorten in Meijendel 2000-2014

Soort	Aantal	% totaal
Zwartkop	13146	19%
Kleine Karekiet	7273	11%
Roodborst	4879	7%
Koolmees	3816	6%
Pimpelmees	3584	5%
Graspieper	3252	5%
Tjiftjaf	3091	5%
Merel	2618	4%
Veldleeuwerik	2413	4%
Goudhaan	2166	3%
totaal	46238	68%

Afbeelding 8. De eerste Krooneend voor de ringbaan was een ruiend mannetje dat met de hand gevangen kon worden in de avondschemer. Meijendel, Wassenaar, 19 augustus 2014.

3.1.3 Jaarrecords

In totaal boekten, gerekend vanaf de herstart van het VRS in 2000, een ongekende 31 soorten een jaarrecord wat betreft het aantal nieuwe vangsten (tabel 3).

Afbeelding 9. Groenpootruiter, eerste-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 2 augustus 2014 . Er werd in 2014 een recordaantal van tien exemplaren geringd.

Tabel 3. Jaarrecords in 2014 van aantal nieuw geringde vogels in Meijndel (vanaf 2000).

soort	2014	was	jaar
Kwartel	29	9	2013
Goudplevier	3	1	+
Groenpootruiter	10	2	+
Witgat	20	19	2011
Oeverloper	12	3	2012
Kokmeeuw	2	1	+
Draaihals	8	5	2013
Houtduif	6	1	+
Ijsvogel	21	5	2010
Graspieper	455	354	2006
Winterkoning	74	73	2002
Heggenmus	116	102	2012
Gekr. Roodstaart	37	31	2010
Paapje	6	3	+
Roodborstapuit	3	2	+
Merel	420	310	2007

soort	2014	was	jaar
Zanglijster	200	115	2007
Grasmus	134	132	2002
Zwartkop	2337	1502	2008
Tuinfluitier	226	186	2012
Bosrietzanger	51	44	2012
Rietzanger	57	40	2011
Sprinkhaanzanger	187	175	2012
Bruine Boszanger	2	1	2007
Bladkoning	9	4	2008
Fitis	187	160	2013
Tjiftjaf	500	310	2004
Siberische Tjiftjaf	6	5	2013
Ekster	4	2	+
Spreeuw	155	109	2007
Ringmus	4	3	2005

+ = meerdere jaren

3.1.4 Nieuwe soorten

Er zijn in 2014 liefst zeven nieuwe soorten voor het ringstation en haar voorgangers (sinds 1927) gevangen: **Holenduif** (10 augustus), **Bontbekplevier** (twee op 15, twee op 20 en één op 26 augustus), **Krooneend** (20 augustus), **Steenloper** (twee op 27 augustus), **Kleine Mantelmeeuw** (28 augustus),

Knobbelzwaan (drie op 31 augustus) en **Krombekstrandloper** (3 september). Kleine Mantelmeeuw is tot in de jaren tachtig wel in de destijds aanwezige kolonies geringd. Ook worden door ons regelmatig jonge vogels buiten Meijendel geringd, maar de soort was niet eerder op de baan zelf gevangen.

3.2 Constant Effort Sites: broedvogelonderzoek

Het totaal aantal adulte (N1) vogels dat werd geringd tijdens 11 CES-rondes tussen 16 april en 22 juli 2014 (tabel 3) was hoger dan in ieder ander jaar in ons onderzoeksterrein in de periode 2001-2013. Dat is een indicatie voor goed bezette territoria van diverse soorten. Het aantal gevangen eerstejaars (1K) vogels geeft een maat voor het broedsucces. Met gemiddeld iets meer dan twee jongen per broedpaar was het aantal jonge vogels het laagst sinds 2001 (gemiddeld 4,2 in 2001-2013). Het lage aantal juveniele mezen dat tijdens de CES-dagen werd gevangen vertroebelt het werkelijke beeld enigszins. De meeste jongen werden voor of na CES-dagen geringd.

Afbeelding 10. Grote Lijster, juveniel, Meijendel, Wassenaar, 24 mei: een nieuwe CES-soort.

Tabel 3. Geringde en teruggevangen vogels tijdens CES 2014

Geringd in 2014				Terugvangsten in 2014 uit									
Soort	N1	1K	totaal	2013		2012		2011		2010		2009	
				N1	1k	N1	1k	N1	1k	N1	1k	N1	1k
Ijsvogel	1	0	1										
Kleine Bonte Specht	0	1	1										
Grote Bonte Specht	1	0	1										
Witte Kwikstaart	1	0	1										
Winterkoning	1	2	3		1								
Heggenmus	3	9	12		3								
Roodborst	2	7	9										
Nachtegaal	10	6	16				1	2					
Gekraagde Roodstaart	2	2	4										
Roodborsttapuit	0	1	1										
Merel	4	2	6		1				1			2	
Zanglijster	2	4	6		1								
Grote Lijster	0	1	1										
Kramsvogel	1	0	1										
Sprinkhaanzanger	5	1	6										
Bosrietzanger	6	1	7										
Kleine Karekiet	18	6	24	1	2	1				2			
Braamsluiper	10	0	10										
Grasmus	22	4	26		1	4			1				
Tuinfluitier	3	1	4										
Zwartkop	18	11	29		1				1				1
Tjiftjaf	10	11	21		1								
Fitis	24	15	39	2	1								
Staartmees	3	0	3										
Pimpelmees	7	23	30		4							1	
Koolmees	10	35	45	1	4								
Boomkruiper	0	4	4										
Spreeuw	0	19	19										
Goudvink	6	2	8										
Rietgors	1	4	5										
Totaal	171	172	343	4	20	5	1	2	3	2		3	1

Leuk was de eerste CES-vangst van een adulte man **Ijsvogel** op 4 mei. Op minimaal drie locaties in Meijendel werden nesten gevonden, twee van deze nesten bevonden zich binnen een straal van 800 meter van ons vangterrein. Dat 2014 een topjaar was voor deze soort blijkt onder meer uit de twintig(!) jongen die we vanaf 29 juni vingen. De **Witte Kwikstaart** en de **Kramsvogel** (nieuwe CES-soort) broedden niet in ons onderzoeksterrein en waarschijnlijk ook niet elders in Meijendel. Beide vangsten zullen doortrekkers zijn geweest. Ook de juveniele **Grote Lijster** die op 24 mei werd gevangen was een nieuwe CES-soort. Deze soort was dit jaar wel met meerdere territoria aanwezig in Meijendel. Andere soorten die slechts incidenteel op de CES-lijst staan waren **Kleine Bonte Specht** (man op 7 juni), **Groene Specht** (juveniel op 22 juli) en **Roodborsttapuit** (juveniel op 22 juni). De

eerste twee soorten hadden een territorium niet ver buiten het vangterrein, de dichtstbijzijnde Roodborsttapuit broedt op ca. 1 km afstand.

Het aantal adulte **Fitissen** op de lijst wordt sterk bepaald door de negen vogels die op de eerste onderzoeksdag (23 april) werden gevangen. Vermoedelijk betreft dit hoofdzakelijk doortrekkers, mede omdat geen van de op die dag geringde vogels later in het broedseizoen werd teruggevangen. In werkelijkheid betreft het aantal in de tabel vermelde adulte vogels dus niet alleen lokale broedvogels en lijkt het aantal jonge vogels ten opzichte van dit aantal adulte vogels daardoor erg laag. Van de **Braamsluiper** werden geen jongen gevangen tijdens het broedseizoen. Dit komt bij deze soort wel vaker voor. Over de redenen tasten wij in het duister. Evenals in 2013 was de broedvogelstand van de **Grasmus** prima, maar was het aantal gevangen jongen ver onder de maat.

Een opvallend verschijnsel bij de gecontroleerde vogels was, evenals in de afgelopen jaren, het geringe aantal gevangen broedvogels dat in eerdere jaren als eerstejaars vogel was geringd. Vrijwel altijd waren broedvogels die we meerdere jaren ter plaatse vaststelden, als volwassen vogel geringd. Hoewel het natuurlijk om een kleine steekproef gaat, gold dit niet voor **Heggemus**, **Koolmees** en **Pimpelmees**. Merk ook op dat in 2014 bij deze soorten terugvangsten van oudere generaties geheel ontbraken. Mogelijk is dit is een aanwijzing dat de winter van 2012 op 2013, die langdurig en sneeuwrijk was, veel slachtoffers heeft gemaakt onder de standvogels die ter plaatse broedden. Mogelijk troffen de in 2013 geboren jongen daardoor veel onbezette territoria aan en waren de vestigingsmogelijkheden groter dan in andere jaren. Ook **Merel** is natuurlijk een standvogel en daarvan hadden we twee in 2009 geringde broedvogels in ons onderzoeksterrein. Maar ook hier valt op dat de generatie waarvoor de strenge winter van 2013 de eerste winter was, niet kon worden teruggevonden onder de broedvogels.

Afbeelding 11. Staatmees, 16 april 2014: een terugvangst uit juni 2009 van een destijds al volwassen vogel.

Hebben oudere Merels de ontberingen van die winter beter doorstaan dan jonge vogels? Omdat één CES-plek slechts een beperkt aantal gegevens oplevert en daarmee niet representatief is voor de werkelijke situatie, is het een interessante gedachte deze hypothese op landelijke schaal en over alle CES-plekken (wel representatief) te meten.

3.3 Voorjaarstrek, dispersie en najaarstrek: soortbesprekingen

De resultaten van de voorjaarstrek, de dispersie en de najaarstrek worden hieronder besproken.

Zwanen tot rallen

De eerste drie **Knobbelzwanen** ooit, een adulte vrouw met twee jongen, werden op 31 augustus met de hand gevangen. Ook de eerste **Krooneend**, een mannetje in eclipskleed, werd op 19 augustus met de hand gevangen. Regelmatige nachtvangsten in het voorjaar resulteerden in een jaarrecord **Kwartels**: tussen 5 mei en 27 juni werden er 28 geringd. Daarnaast was er op 9 juni een terugvangst van een vogel die twee dagen eerder bij VRS Van Lennep (Bloemendaal) was geringd. In het najaar kwam er slechts één bij, een tweede-kalenderjaar vrouwtje op 2 augustus, een vogel met drie generaties handpennen. Na een vangst op 2 april werden in augustus 15 **Waterrallen** gevangen, met o.a. vijf op 27 (alle op geluid van Porseleinhoen) en zeven op 28 augustus. In het najaar werden nauwelijks vangpogingen ondernomen, maar de nacht van 29 op 30 oktober was met een dik nachtrecord van 68 vogels spectaculair. Het jaartotaal lag uiteindelijk op 91.

Afbeelding 12. De eerste drie Knobbelzwanen voor de ringbaan. V.l.n.r. Morrison Pot, Maarten Verrips en Richard Notenboom. Meijendel, Wassenaar, 31 augustus 2014.

Een **Waterhoen** hing op 2 september in een mistnet, terwijl er 's nachts niet gevangen was. **Porseleinhoen** liet ondanks vele pogingen in voor- en najaar lang op zich wachten, maar uiteindelijk werden op 3 en 5 september toch nog juveniele vogels geringd.

steltlopers tot meeuwen

Met 68 exemplaren verdeeld over 11 soorten was 2014 het beste steltloperjaar ooit. En eindelijk was het zo ver: na vele pogingen die vaak nét niet succesvol waren, werd op 15 augustus de eerste **Bontbekplevier** (adult) voor de stichting geslagen, tien minuten later al gevolgd door de tweede (eerstejaars). Er waren daarna nog mistnetvangsten op 20 (adult en juveniel) en 27 augustus (adult). **Goudplevieren** werden op 15 en 20 (twee) september geringd (jaarrecord). De eerste **Steenlopers** ooit, twee juveniele, landden op 27 augustus op de slag. Een **Bonte Strandloper** op 25 maart was onze eerste steltloper in het voorjaar. De tweede van het jaar dook op 28 augustus op de slag. De juveniele **Krombekstrandloper** op 3 september was een zeer verrassende nieuwe soort voor de ringbaan: buiten de Wadden worden ze vrijwel nooit gevangen. De vogel hing 's nachts in een mistnet bij het geluid van Bontbekplevier. Op 23 april kwam een **Regenwulp** binnen, in 2013 nog een nieuwe baansoort. Het lukte om mooie aantallen **Rosse Grutto's** richting de baan te krijgen, maar ze landden niet. Inmiddels kregen we van collega-ringers geluid dat beter zou moeten werken. Misschien in 2015? De eerste **Witgat** werd op 7 juni gevangen, verrassend genoeg de enige van deze maand. Er volgden er 11 in juli (met 5 op de 23^e), zes in augustus en twee in september, wat een jaarrecord van 20 vogels opleverde.

Afbeelding 13 Kwartel, tweedejaars mannetje, Meijndel, Wassenaar, 13 mei 2014. In 2014 werd een recordaantal vogels geringd. Dat resulteerde in onze eerste buitenlandse terugmelding, uit Frankrijk.

Afbeelding 14. Bontbekplevier, eerste-kalenderjaar, een nieuwe soort voor de baan; de tweede kwam tien minuten later binnen, Meijndel, Wassenaar, 15 augustus 2014

De enige **Bosruiter** van het jaar, een juveniel, werd op 27 augustus geslagen nadat de vogel was opgemerkt in de opdrogende grote plas. Tussen 2 en 31 augustus werd een recordaantal van tien

Groenpootruiters geringd, met onder andere vier op 27 augustus (dagrecord) en drie op 28 augustus (waarvan er eentje terug werd gevangen op de 31e). Alleen de eerste werd met het slagnet gevangen, alle andere vogels hingen in mistnetten in de opdrogende plas tegenover de ringbaan. In totaal werden 12 **Oeverlopers** geringd (een ruim jaarrecord), met drie vangsten in mei, drie in juli, vijf in augustus en één in september. Er was één slagnetvangst, alle andere vogels hingen 's nachts in een mistnet. Een vogel van 19 augustus werd zowel op de 20e als 24e teruggevangen. **Watersnippen** bleven ondanks diverse pogingen schaars, met alleen een nachtvangst op 23 juli. Een juveniele **Kokmeeuw** landde op 16 juli op de slag, die Vincent dicht sloeg terwijl hij buiten stond. Op 5 november werd een adulte vogel gevangen. De tweede-kalenderjaar **Kleine Mantelmeeuw** die op 28 augustus op de slag landde, was pas de eerste voor de baan. Het was daarom verrassend dat de vogel dankzij een ringaflezing eind november in het noorden van Spanje direct al een terugmelding opleverde.

Afbeelding 15. Krombekstrandloper, eerste-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 3 september 2014: de eerste voor VRS Meijndel

Afbeelding 16. Kleine Mantelmeeuw, Meijndel, Wassenaar, 28 augustus 2014: de eerste voor VRS Meijndel

Duiven tot spechten

De laatste **Houtduif** dateerde van 2008, dus het was opvallend dat er tussen 18 juli en 14 september liefst zes werden geringd: een geslaagd experiment van Rinse. Een exemplaar op 10 augustus werd gelijktijdig met de eerste **Holenduif** ooit geslagen. Deze vogel was in actieve handpenrui, met groeistrepen op enkele oude pennen: mogelijk was het een tweedejaars. Op 16 mei werd voor het eerst in drie jaar een **Koekoek** geringd, een vrouwtje. Een **Kerkuil** vloog op 31 oktober pal naast Morrison een mistnet in. Er zijn in Meijndel nu zeven Kerkuilen geringd en twee vogels van elders teruggevangen. Twee door ons geringde vogels zijn elders teruggemeld. Acht van de negen vangsten stammen uit deze eeuw.

Afbeelding 17. Koekoek, adult vrouwtje, Meijndel, Wassenaar, 16 mei 2014.

Afbeelding 18. IJsvogel, eerstejaars, Meijndel, Wassenaar, 7 september 2014.

Tussen 9 juni en 19 juli werden 12 tweede-kalenderjaar **Gierzwaluwen** geringd. Op 2 juli vingen we een vogel terug die we op 29 juni hadden geringd. Het was landelijk een uitstekend jaar voor **Ijsvogels**, met meldingen van paren die tot wel drie succesvolle legsels kwamen. In Meijndel was dat goed te merken, met tussen 4 mei en 25 oktober een ongelooflijke 21 exemplaren: ruim een verviervoudiging van het oude jaarrecord van vijf. Op zes dagen werden er twee exemplaren gevangen. Twee **Draaihalzen** op 10 augustus waren er vroeg bij. Tot 7 september werden er acht geringd, ook al een jaarrecord. Dat was opmerkelijk, omdat andere ringstations er relatief weinig meldden. Naast de **Kleine Bonte Specht** die op 22 juni tijdens de CES werd gevangen (zie 3.2), hing er op 24 augustus nog een onvolwassen vrouwtje in een mistnet. **Grote Bonte Specht** was met vijf exemplaren goed vertegenwoordigd en een juveniele **Groene Specht** werd op 23 juli geringd.

Leeuweriken tot lijsters

Boomleeuwerik was net als in 2013 met slechts twee vangsten opvallend schaars. Goede nachten met **Veldleeuweriken** bleven uit, mede vanwege het ontbreken van een oostelijke stroming tijdens de doortrekkie. Het jaartotaal bleef dan ook steken op een magere 59. Het adulte vrouwtje **Boerenzwaluw** dat op 23 juli in de ochtendschemer in een mistnet hing en vermoedelijk in het naastgelegen riet had overnacht, was de eerste sinds 2010. **Boompieper** deed het voor onze locatie met negen vangsten prima. Voor het eerst sinds 2009 was het een goed jaar voor **Graspieper**. Met 454 vangsten werd zelfs voor het eerst deze eeuw de grens van 400 overschreden. **Grote Gele Kwikstaart** deed het met vier exemplaren juist slecht, ondanks regelmatige pogingen en goede trek over nabijgelegen telposten. In het voorjaar werden vijf **Witte Kwikstaarten** geringd, in het najaar volgde nog een zesde. **Winterkoning** verdrong met 74 geringde vogels het (stok)oude jaarrecord van 2001 (73) uit de boeken. Op 9 november was er een dagrecord van 11 (inclusief eigen terugvangst) en op 12 november werden er nog eens tien geringd. **Heggenmus** boekte juist heel stiekem een record (116): er was niet één uitgesproken goede dag. Dat kan ook gezegd worden van **Roodborst**: met 607 exemplaren een goed jaar, maar er was geen dag die eruit sprong. Als altijd draaiden we het project voor **Nachtegalen**, dat zich richt op de dispersie van jonge vogels na het broedseizoen. In de periode 15 juli tot 15 augustus worden dan vanaf twee uur voor zonsopkomst op iedere vangochtend vogels met geluid gelokt. In deze periode werden 121 exemplaren geringd (tabel 5), het hoogste aantal sinds 2008. Het jaartotaal lag op 143.

Tabel 5. Aantal gevangen Nachtegalen per dag tussen 15 juli en 15 augustus 2014

juli												augustus								tot
15	16	17	18	19	22	23	24	25	26	27	31	1	2	3	6	8	10	15		
2	1	3	13	9	3	17	18	20	9	3	14	3	3	0	1	1	0	1	121	

De eerste **Zwarte Roodstaart** sinds 2005 werd op 15 juli geringd. Hoewel er tijdens de CES maar één werd gevangen, kreeg het jaarrecord van 37 **Gekraagde Roodstaarten** toch vroeg vorm. Dat kwam vooral omdat juni erg goed was, toen er liefst 24 werden geringd. Ze gaven deze maand op 13 van de 15 vangdagen acte de présence. Daarna werden ze schaarser, met in augustus en september nog maar 12 exemplaren. Het oude record (31) stamt uit 2010. De **Paapjes** op 8 en 10 augustus waren er vroeg bij. Tot 14 september werden er in totaal zes gevangen, een record. Naast de CES-vogel op 22 juni (zie 3.2) werden ook op 27 juli en 4 oktober **Roodborsttapuiten** geringd, een recordaantal voor deze (merkwaardig) schaarse soort op onze vanglocatie. De **Tapuit** op 15 oktober was niet alleen een datumrecord voor het najaar, het was op basis van de vleugelmaat (104 mm) ook nog een **Groenlandse**. Voor onze vangplek deden de lijsters het uitstekend, mede dankzij diverse succesvolle avondschemervangsten. **Zanglijster** boekte met 200 vangsten een jaarrecord, mede dankzij het dagrecord van 27 op 15 oktober. Ook **Merel** bereikte met 420 exemplaren een jaarrecord, met 15 oktober (59 exemplaren) als beste dag. **Koperwiek** (114) deed het ook al prima; eigenlijk liet alleen **Kramsvogel** (7; incl. een vogel tijdens de CES) het afweten.

Afbeelding 19. Zwarte Roodstaart, eerste-kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 15 juli 2014.

Afbeelding 20. Tapuit, eerstejaars, Meijndel, Wassenaar, 15 oktober 2014. Op basis van de vleugelmaat is dit een Groenlandse Tapuit.

Rietzangers tot loofzangers

De rietvogels, grasmussen en loofzangers deden het vrijwel zonder uitzondering goed. De eerste **Cetti's Zanger** sinds 2011 werd op 29 september geringd. **Kleine Karekiet** kende met 860 nieuwe vangsten een sterk jaar. Vooral 28 augustus was goed, met 100 nieuwe vangsten en een leuke terugvangst (Stockholm). **Bosrietzanger** scherpste met 51 exemplaren voor de derde keer in vier jaar het jaarrecord aan en ook **Rietzanger** kende met 57 exemplaren en twee vreemde terugvangsten (een Nederlandse en een Belgische) het beste jaar ooit (was 40 en een vreemde terugvangst). Het dagrecord van 11 exemplaren op 10 augustus leverde hier een mooie bijdrage aan (was 9 op 16 augustus 2003). **Sprinkhaanzanger** volgde niet het geijkte patroon. Juli was redelijk goed, maar de augustuspiek bleef uit. Het totaalaantal van 109 exemplaren in september was vervolgens zeer ongewoon en hierdoor werd zelfs een jaarrecord gevestigd (187; was 175). Vooral 5 september, met 33 exemplaren, was goed. **Snor** liet het daarentegen bijna afweten: de enige werd op 6 augustus geringd. De eerste twee **Spotvogels** (adulte vogels) kwamen op 26 juli binnen, gevolgd door een eerstejaars op 28 augustus.

Het duurde lang voordat er een **Sperwergrasmus** binnenkwam, maar op 20 september was het eindelijk zo ver: het was meteen onze meest late ooit. Met 2337 **Zwartkoppen** werd het oude jaarrecord van 2008 (1502 exemplaren) verpulverd. Voor het eerst vingen we daarmee van één soort meer dan tweeduizend exemplaren in een jaar. Over het hele jaar waren ze op liefst 89 % van de vangdagen aanwezig. Tijdens het voorjaar en de vroege zomer waren de aantallen al wat hoger dan anders en de najaarstrek kwam al vroeg op gang. Het dagtotaal van 151 op 28 augustus (derde dag ooit) was bijvoorbeeld opmerkelijk vroeg, maar niettemin lag de piek zoals gebruikelijk in september. In deze maand werd niet alleen 60% van het totaal geringd, ook was de helft (!) van het totaal aantal gevangen vogels in deze maand een Zwartkop. Van de vreemde terugvangsten waren vogels met London-ring op 25 maart en met Hiddensee-ring op 26 oktober het interessantst. Opvallend genoeg werd er niet één met Belgische ring afgelezen. Ook **Tuinfluit** vestigde met 226 exemplaren een record. Het dagrecord van 30 op 28 augustus droeg daar mooi aan bij. Op 2 september was er een terugvangst van een vogel met Belgische ring en er was nog een late vangst op 31 oktober. Ook de twee andere *Sylvia's*, **Grasmus** en **Braamsluiper**, deden het uitstekend. Uiteindelijk verdween met 134 exemplaren het grasmusrecord van 2002 (132) uit de boeken. Daarnaast waren er vreemde terugvangsten uit Nederland en België. Op 8 augustus hing een exemplaar met een pigmentstoring in een mistnet. **Braamsluiper** (57 vangsten) kwam één exemplaar tekort voor een evenaring van het jaarrecord uit 2002. Van zeker twee vogels was P2 korter dan P6. DNA-analyses zullen uitwijzen of dit **Siberische Braamsluipters** waren.

Afbeelding 21 -22. Grasmus, eerstejaars met pigmentafwijking, Meijendel, Wassenaar, 8 augustus 2014

De tweede **Bruine Boszanger** ooit voor Vrs Meijendel werd op 30 oktober geringd. De vogel werd op 1 november teruggevangen. Groot was dan ook de verbazing toen op 2 november wederom een Bruine Boszanger werd gevangen. Deze vogel zag er anders uit dan de eerste: veel olijfgroene tinten op de bovenzijde, behoorlijk zeemkleurig op de onderzijde en met niet zo'n sterk getekende teugel.

Variatie in Bruine Boszangers is bekend en olijf- en geeltinten zijn mogelijk een leeftijdskenmerk (Svensson 1992), maar het was interessant om dit binnen zo'n kort tijdsbestek goed te kunnen zien. Het eerste geval dateert van 13 oktober 2007.

Afbeelding 23 -24. Bruine Boszanger, Meijendel, Wassenaar, 30 oktober 2014. Deze vogel werd op 1 november terug gevangen.

Afbeelding 25. Bruine Boszanger, vermoedelijk eerstejaars, Meijendel, Wassenaar, 2 november 2014

Fitis deed het net als in voorgaande jaren goed. Het prille jaarrecord van 2013 (160) werd met 187 vangsten verbroken. Noordse Fitis ssp. *acredula* werd niet eenmaal vermoed. Ook **Tjiftjaf** – het wordt eentonig – verbeterde het jaarrecord en deed dat met 500 exemplaren wel zeer ruim. Het oude record (310) stond al sinds 2003. Er was een opvallend late piek tussen 31 oktober en 2 november, met 97 vangsten. Met 60 vogels werd op 1 november zelfs een dagrecord gevestigd (was 51). **Siberische Tjiftjaffen** werden op 18, 19 (twee), 25 en 30 oktober en 12 november gevangen, ook al het beste jaar ooit (was vijf). Het volgende record kwam van **Bladkoning** (was vijf), met negen exemplaren tussen 5 en 19 oktober, waaronder drie op 18 oktober. **Goudhaan** kwam pas laat op gang, maar uiteindelijk werden er toch nog 148 geringd. Met een totaal van 222 passeerde **Vuurgoudhaan** voor de tweede keer de grens van de 200, maar het aantal van 2007 (233) werd net niet gehaald. De beste dag was 23 september, met 17.

Afbeelding 26. Bladkoning, eerstejaars, Meijendel, Wassenaar, 5 oktober 2014

Vliegenvangers tot gorzen

Tussen 8 augustus en 9 september werden vier **Bonte Vliegenvangers** geringd. De **Zwarte Mees** op 2 oktober was leuk, omdat er geen sprake was van een invasiejaar. **Kool-** en **Pimpelmees** deden het goed. Pimpelmees won na een nek-aan-nekrace: 421 vs. 410. Zes **Glanskoppen** waren aardig, **Staartmees** daarentegen deed het met 20 nieuwe vangsten matig. Met 33 exemplaren was het wel weer een goed jaar voor **Boomkruiper**. Een dood konijn op de slag doet wonderen. Tussen 14 september en 8 oktober doken liefst drie **Eksters** op het kadaver, de eerste exemplaren sinds 2009. Op 11 oktober volgde nog een vierde op brood (jaarrecord). Die dag werden ook twee **Zwarte Kraaien** geringd, met nog een derde op 15 november. In dit rijtje is **Vlaamse Gaai** een opvallende ontbrekende: voor het eerst deze eeuw werd er niet één gevangen. De eerste **Kauw** in twaalf jaar had ook in dit rijtje moeten staan, ware het niet dat Vincent niet aan de klos trok omdat hij hoopte dat de rest van de groep ook zou landen. Een jammerlijk missertje!

Spreeuwen werden in de gebruikelijke periodes gevangen, met juvenielen in juni en doortrekkers in oktober en november. Het jaartotaal van 155 was het hoogste sinds de herstart van de ringbaan in 2000. Dat gold ook voor **Ringmus**: de vier exemplaren op 18 oktober zorgden meteen voor het hoogste jaartotaal van deze eeuw. Het predicaat vinkenbaan verdient Meijendel al lang niet meer. Het eindtotaal van **Vink** lag op 25 en de enige **Keep** van het jaar werd op 30 oktober gevangen: voor het vierde achtereenvolgende jaar stond er maar één op de lijst. Na een juli-vangst werden in oktober nog eens vier **Groenlingen** geringd. Op 17 juli kwam er voor het eerst in vier jaar weer eens een **Kneu** binnen. **Barmsijzen** ontbraken volledig. De afgelopen jaren daalde het aantal gevangen **Goudvinken**, met in 2010 en 2013 zelfs maar één vangst. Maar opeens waren ze er weer: met 11 geringde vogels, die vooral tijdens het broedseizoen werden gevangen, was 2014 één van de betere jaren. Een vrouwtje op 15 oktober had de maten van **Noorse Goudvink**. Een **Kanarie** met blauwe kwekersring uit 2012 werd op 12 april geslagen. De vogel zingt sindsdien, tot genoegen van zijn vrouw, in de woonkamer van Jan. De vangsten van **Rietgors** waren over het jaar verdeeld: alleen in mei werd geen enkel exemplaar gevangen. Het oktoberpiekje bleef achterwege. Ook langs telposten werden opvallend weinig Rietgorzen gezien. Met 22 nieuw geringde vogels was het een behoorlijk jaar.

3.4 Najaarsfenologie

Tabel 6. Laatste vangdata zomervogels in Meijndel in 2000-2014

soort	2014	2000-2013
Nachtegaal	31 augustus	13 september 2009
Blauwborst	-	14 september 2008
Gekraagde Roodstaart	7 september	9 oktober 2007
Sprinkhaanzanger	29 september	3 oktober 2005
Rietzanger	21 september	7 oktober 2007
Bosrietzanger	7 september	27 september (meerdere jaren)
Kleine karekiet	26 oktober	27 november 2007
Braamsluiper	20 september	7 oktober 2005
Grasmus	9 september	29 september 2010
Tuinfluitier	31 oktober	16 november 2001
Fitis	27 september	14 oktober 2009

3.5 DNA-onderzoek

In 2014 werd het DNA-onderzoek naar Tjiftjaf, Fitis en Braamsluiper voortgezet (van der Spek *et al* 2013; de Knijff *et al* 2012), dat is opgezet om een beter beeld te krijgen van het voorkomen en het uiterlijk van verschillende (onder)soorten die sterk op elkaar lijken. Dit jaar is verdeeld over vijf soorten veermateriaal van 68 vogels verzameld (tabel 7).

Afbeelding 27. Siberische Tjiftjaf, Meijndel, Wassenaar, 19 oktober 2014. Van deze vogel is DNA-materiaal verzameld.

Het onderzoek gebeurt in samenwerking met Peter de Knijff en zijn studenten (LUMC Leiden; Universiteit Leiden) en vier andere ringstations: Vrs Van Lennep (Bloemendaal), Vrs Castricum, Vrg Grauwe Gans (Almere) en Vrs Schiermonnikoog. In drie jaar tijd verzamelen de vijf ringbanen gezamenlijk duizend samples van borstveren. Dit gebeurt met plastic handschoenen om vervuiling met menselijk DNA te voorkomen. Samples worden opgeslagen in een zakje met de ringgegevens

erop. Die worden op een koele, droge plaats bewaard en aan het einde van het seizoen verstuurd. In GRIEL wordt per vangst vermeld dat DNA-materiaal is verzameld. Vogels waarvan veren zijn verzameld zijn zoveel mogelijk gefotografeerd volgens een vast protocol.

Tabel 7. Veersamples verzameld in Meijndel in 2014.

Soort	2014	Periode	2015
Tjiftjaf	41	25 mrt - 12 nov	geen
Siberische Tjiftjaf	5	18 okt - 12 nov	geen
Fitis	14	13 mei - 27 nov	22
Braamsluiper	8	8 aug - 20 sep	19
Bruine Boszanger	2	30 okt - 2 nov	n.v.t.
Kleine Karekiet	1	3 sep	n.v.t.
Totaal	68		

VRS Meijndel verzamelt tussen 2013 en 2015 vijftig veersamples van Tjiftjaffen, veertig van Fitis en dertig van Braamsluiers. Dit gebeurt at random in het najaar (plus 'verdachte' vogels waarvan op basis van het uiterlijk een andere ondersoort dan de nominaat vermoed wordt). Daarnaast wordt referentiemateriaal verzameld van broedvogels. Tot slot is er een categorie 'overig', waarbij ingespeeld kan worden op de actualiteit, zoals opvallende invasies of mogelijke zeldzame (onder)soorten. Inmiddels zijn meer samples van Tjiftjaffen verzameld dan de richtlijn aangeeft (75 in 2013 en 2014 in plaats van 50). In 2015 worden van deze soorten dan ook geen veertjes meer verzameld. Van Fitis (18 in 2013 en 2014) en Braamsluiper (11 in 2013 en 2014) is tot nu toe iets te weinig materiaal aanwezig. Dit wordt in 2015 gecompenseerd.

3.6 Aantal geringde vogels per soort

In tabel 8 worden alle in de periode 2000-2014 in Meijndel gevangen vogels weergegeven. In Meijndel zijn in deze periode in totaal 68.217 vogels van 139 soorten en vier ondersoorten geringd. Het totaal van 2000-2013 is gesommeerd en daarover is een gemiddelde berekend. Dat gemiddelde is weggezet tegen het resultaat van 2014. Zo wordt duidelijk of een soort in 2014 boven (groen; 51 soorten) of onder het gemiddelde (rood; 24 soorten) scoorde. Is het jaargemiddelde (afgerond) nul, dan is deze 'weging' achterwege gelaten. Van de niet op soort gedetermineerde barmsijzen is geen gemiddelde berekend.

Afbeelding 28. Braamsluiper, adult, Meijndel, Wassenaar, 12 april 2014

Afbeelding 29. Goudvink, adult mannetje, Meijndel, Wassenaar, 25 maart 2014

Tabel 8. Totaal aantal geringde exemplaren en jaargemiddelden per soort in 2000-2013 en jaartotalen per soort in 2014

nr	soort	00-13	gem.	2014
1	Roerdomp	1	0	0
2	Woudaapje	1	0	0
3	Blauwe Reiger	1	0	0
4	Knobbelzwaan	0	0	3
5	Krooneend	0	0	1
6	Sperwer	40	3	0
7	Buizerd	6	0	0
8	Torenavalk	9	1	0
9	Boomvalk	1	0	0
10	Kwartel	17	1	29
11	Fazant	2	0	0
12	Waterral	702	50	91
13	Porseleinhoen	46	3	2
14	Kwartelkoning	2	0	0
15	Waterhoen	27	2	1
16	Meerkoet	2	0	0
17	Bontbekplevier	0	0	5
18	Goudplevier	2	0	3
19	Kievit	1	0	0
20	Krombekstrandloper	0	0	1
21	Bonte Strandloper	8	1	2
22	Bokje	3	0	0
23	Watersnip	23	2	1
24	Houtsnip	3	0	0
25	Regenwulp	1	0	1
26	Wulp	9	1	0
27	Tureluur	3	0	0
28	Groenpootruiter	6	0	10
29	Witgat	48	3	20
30	Bosruiter	2	0	1

nr	soort	00-13	gem.	2014
31	Oeverloper	8	1	12
32	Steenloper	0	0	2
33	Kokmeeuw	3	0	2
34	Stormmeeuw	100	7	0
	Russische Stormmeeuw	9	1	0
35	Kleine Mantelmeeuw	0	0	1
36	Zilvermeeuw	1	0	0
37	Grote Mantelmeeuw	1	0	0
38	Holenduif	0	0	1
39	Houtduif	3	0	6
40	Koekoek	1	0	1
41	Kerkuil	5	0	1
42	Bosuil	1	0	0
43	Ransuil	21	2	0
44	Velduil	1	0	0
45	Gierzwaluw	51	4	12
46	Ijsvogel	26	2	21
47	Draaihals	20	1	8
48	Groene Specht	6	0	1
49	Grote Bonte Specht	37	3	5
50	Kleine Bonte Specht	12	1	2
51	Boomleeuwerik	122	9	2
52	Veldleeuwerik	2354	168	59
53	Boerenzwaluw	15	1	1
54	Huiszwaluw	13	1	0
55	Boompieper	53	4	9
56	Graspieper	2798	200	454
57	Waterpieper	6	0	0
58	Oeverpieper	18	1	0

nr	soort	00-13	gem.	2014
59	Gele Kwikstaart	1	0	0
60	Gr. Gele Kwikstaart	213	15	4
61	Witte Kwikstaart	14	1	6
62	Rouwkwikstaart	3	0	0
63	Pestvogel	2	0	0
64	Winterkoning	652	47	74
65	Heggenmus	856	61	116
66	Roodborst	4272	305	607
67	Noordse Nachtegaal	1	0	0
68	Nachtegaal	1817	130	143
69	Blauwborst	31	2	0
70	Zwarte Roodstaart	1	0	1
71	Gekr. Roodstaart	165	12	37
72	Paapje	13	1	6
73	Roodborsttapuit	8	1	3
74	Tapuit	5	0	0
	Groenlandse Tapuit	1	0	1
75	Merel	2198	157	420
76	Kramsvogel	942	67	7
77	Zanglijster	1027	73	200
78	Koperwiek	776	55	114
79	Grote Lijster	5	0	1
80	Cettis Zanger	6	0	1
81	Sprinkhaanzanger	943	67	187
82	Snor	10	1	1
83	Waterrietzanger	5	0	0
84	Rietzanger	278	20	57
85	Veldrietzanger	1	0	0
86	Struikrietzanger	1	0	0
87	Bosrietzanger	325	23	51
88	Kleine Karekiet	6413	458	860
89	Grote Karekiet	7	1	0
90	Spotvogel	10	1	3
91	Sperwergrasmus	17	1	1
92	Braamsluiper	478	34	57
93	Sib. Braamsluiper	1	0	0
94	Grasmus	1069	76	134
95	Tuinfluitier	1445	103	226
96	Zwartkop	10809	772	2337
97	Pallas' Boszanger	1	0	0
98	Bladkoning	18	1	9
99	Bruine Boszanger	1	0	2
100	Tjiftjaf	2591	185	500

nr	soort	00-13	gem.	2014
101	Siberische Tjiftjaf	12	1	6
102	Fitis	1373	98	187
	Noordse Fitis	2	0	0
103	Goudhaantje	2018	144	148
104	Vuurgoudhaantje	928	66	222
105	Kleine Vliegenvanger	1	0	0
106	Withalsvliegenvanger	1	0	0
107	Bonte Vliegenvanger	40	3	4
108	Baardmannetje	42	3	0
109	Staartmees	422	30	20
110	Glanskop	46	3	6
111	Kuifmees	2	0	0
112	Zwarte Mees	373	27	1
113	Pimpelmees	3163	226	421
114	Koolmees	3406	243	410
115	Boomklever	2	0	0
116	Boomkruiper	195	14	33
117	Buidelmees	4	0	0
118	Klapekster	4	0	0
119	Gaai	45	3	0
120	Ekster	7	1	4
121	Kauw	2	0	0
122	Zwarte Kraai	4	0	3
123	Spreeuw	467	33	155
124	Huismus	1	0	0
125	Ringmus	8	1	4
126	Vink	501	36	25
127	Keep	35	3	1
128	Groenling	59	4	5
129	Putter	5	0	0
130	Sijs	23	2	0
131	Kneu	3	0	1
132	Grote Barmsijs	1833	131	0
133	Kleine Barmsijs	158	11	0
	barmsijs spec.	72	-	-
134	Goudvink	85	6	10
	Noordse Goudvink	4	0	1
135	IJsgors	1	0	0
136	Sneeuwgorst	1	0	0
137	Geelgorst	1	0	0
138	Ortolaan	1	0	0
139	Rietgorst	158	11	22

	2000-2013	gemiddeld	2014
Totaal	59591	4257	8626

3.7 Vangsten buiten Meijendel

Buiten Meijendel werden 96 vogels van negen soorten geringd. In Den Haag, Oegstgeest, Leiden en Wassenaar werden 94 pullen van acht soorten geringd (tabel 9).

Tabel 9. Buiten Meijendel geringde pullen in 2014

Soort	Aantal
Torenavalk	12
Kleine Mantelmeeuw	9
Zilvermeeuw	6
Ijsvogel	5
Boompieper	5
Boerenzwaluw	42
Merel	4
Roodborsttapuit	11
Totaal	94

Het onderzoek naar Bokjes dat in 2010 is gestart werd voortgezet in de Duivenvoordse Polder. Na het slechte 2013 was het voorjaar van 2014 ook teleurstellend: na twee vruchteloze pogingen werd er geen energie meer in gestoken. Ook in het najaar zaten er minder vogels dan in de beginjaren. Pogingen op 26 oktober en 16 november leverden telkens één exemplaar op. De uitbraak van vogelgriep in de pluimvee-sector zorgde voor een vangverbod. De polder viel binnen de zone van 10 km van een besmette boerderij bij Ter Aar. Zodoende bleven de beperkingen hier ook na de opheffing van de landelijke maatregelen van kracht. Er werden daardoor na half november geen vangpogingen meer ondernomen.

Afbeelding 30. Bokje, Duivenvoordse Polder, Wassenaar, 16 november 2014

4 Terugmeldingen ontvangen in 2014

In dit hoofdstuk staan terugmeldingen die gedurende 2014 werden ontvangen. Het is opgebouwd uit drie delen: interessante eigen terugvangsten, elders geringde vogels die in Meijndel terug zijn gevangen en in Meijndel geringde vogels die elders zijn teruggemeld.

4.1 Eigen terugvangsten

In deze paragraaf worden enkele interessante eigen terugvangsten vermeld. De nadruk ligt op vogels die we in 2013 of eerder hebben geringd. Van Groenpootruiter en Oeverloper vingen we voor het eerst door onszelf geringde vogels terug.

Tabel 10. Interessante eigen terugvangsten

soort	ringnr	Kleed*	ringdatum	controle	opm.
Groenpootruiter	1583509	1 ^e kj	28-08-2014	31-08-2014	Eerste eigen terugvangst
Oeverloper	H 366909	> 1 ^e kj	19-08-2014	20-08-2014 24-08-2014	Eerste eigen terugvangst
Nachtegaal	V 486020	2 ^e kj	21-05-2011	31-07-2014	
	V 486035	> 1kj	02-06-2011	30-04-2014 07-06-2014 22-06-2014	
Roodborst	AX 42983	1 ^e kj	18-10-2013	19-10-2014 25-10-2014 02-11-2014	Tussentijds niet gevangen
Merel	L 291245	1kj	21-07-2009	23-04-2014 24-05-2014	Gecontroleerd als man; 6 ^e kj
	L 291316	1kj m	07-09-2009	01-08-2014	6 ^e kj
	L 291310	1kj v	07-09-2009	22-07-2014	6 ^e kj
	L 291916	> 1kj m	29-04-2011	26-04-2014	Minimaal 5 ^e kj
	L 374698	1kj v	07-12-2013	30-10-2014 06-11-2014	Tussentijds niet gevangen
Zwartkop	V 421249	1 ^e kj m	16-08-2009	12-07-2014	6 ^e kj
	V 486232	> 1kj m	18-08-2011	29-06-2014	
	V 486051	1 ^e kj	02-07-2011	15-09-2014	terug als man
Grasmus	AT 41479	1 ^e kj	11-07-2011	31-07-2014	
	AT 41495	1 ^e kj	16-07-2011	26-04-2014	Gecontroleerd als man
Kleine Karekiet	AT 40073	> 1kj	26-06-2010	24-05-2014 07-06-2014 31-07-2014 03-08-2014	Minimaal 6 ^e kj;
	AT 40114	> 1 ^e kj	30-07-2010	12-07-2014 16-07-2014	Minimaal 6 ^e kj
	AT 40131	> 1 ^e kj	18-07-2010	27-07-2014 03-08-2014	Minimaal 6 ^e kj
Baardman	BB 09052	vr	19-10-2013	08-11-2013	
Staartmees	Y 39685	> 1 ^e kj	21-06-2009	25-03-2014 16-04-2014	Minimaal 7 ^e kj
Boomkruiper	ADB 160	1 ^e kj	10-07-2013	30-10-2014	Tussentijds niet gevangen

* het kleed van de vogel bij het ringen

4.2 Elders geringd, in Meijndel teruggevangen

Voor het eerst vingen we een vreemde Kwartel terug, een vogel die twee dagen eerder geringd bleek in de Kennemerduinen. Onze eerste Zweedse Zanglijster (van 2013) werd dit jaar teruggekoppeld. Er werden negen verschillende Belgische Kleine Karekieten gevangen. Ook waren er een Tuinfluiter en Grasmus uit België. Op 26 oktober vingen we een Zwartkop met een Hiddensee-ring, deze is echter nog niet teruggemeld en ontbreekt daarom in onderstaande tabel.

Tabel 11. Vreemde terugvangsten in Meijendel ontvangen in 2014

soort	ringnr	Kleed*	ringplek	ringdatum	controle	opm.
Kwartel	Arnhem 2038193	> 1 ^e kj m	Zuid-Kennemerland, NH	07-06-2014	09-06-2014	
Roodborst	Arnhem BA 87564	1 ^e kj	Castricum, NH	08-11-2013	31-10-2014	
Zanglijster	Stockholm 4630457	1 ^e kj	Falsterbö, Zweden	24-09-2013	02-10-2013	
Rietzanger	Arnhem BA 31139	1 ^e kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	17-07-2013	27-07-2014	
Kleine Karekiet	Brussels 11273669	1 ^e kj	Aart, Geel, Antwerpen, België	21-08-2010	01-08-2013	
	Brussels 12233938	1 ^e kj	Hingene, Antwerpen, België	24-09-2011	06-08-2014	
	Brussels 12611789	1 ^e kj	Hamme, Sint Anna, Oost- Vlaanderen, België	17-08-2012	07-08-2013	
	Brussels 12858615	1 ^e kj	Oorderen, Antwerpen, België	29-07-2013	31-07-2014	
	Brussels 12866081	1 ^e kj	Waremmen, Liege, België	04-09-2012	25-07-2014	
	Brussels 13178370	1 ^e kj	Oorderen, Antwerpen, België	05-08-2013	01-08-2014	
	Brussels 13250599	1 ^e kj	Oorderen, Antwerpen, België	24-08-2013	27-08-2013	
	Brussels 13303035	1 ^e kj	Lebbeke, Oost -Vlaanderen, België	02-09-2013	15-07-2014	
	Brussels 13346270	1 ^e kj	Lommel, Limburg, België	03-09-2013	06-08-2014	
	Arnhem AP 39206	1 ^e kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	31-07-2009	25-07-2014 10-08-2014	6 ^e kj
	Arnhem BA 33912	1 ^e kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	30-07-2014	03-08-2014	
	Arnhem BA 96461	1 ^e kj	Zuid-Kennemerland, NH	13-09-2013	02-08-2014	
	Arnhem AU 50993	> 1 ^e kj	Westenschouwen, ZI	09-08-2013	01-08-2014 02-08-2014	
	Arnhem AU 53507	1 ^e kj	Doove Gat, Haastrecht, ZH	19-07-2014	01-08-2014	
	Arnhem AX 72801	1 ^e kj	Naarden, NH	20-07-2014	03-08-2014	
Arnhem BD 00738	1 ^e kj	Zwanenwater, NH	14-09-2014	27-09-2014		
Bosrietzanger	Arnhem AV 46178	1 ^e kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	11-07-2013	09-06-2014	Geringd als Kleine Karekiet.
Tuinfluiter	Arnhem V 593515	> 1 ^e kj	Zandvoort, NH	16-05-2013	29-06-2014	
	Brussels 13089783	1 ^e kj	Bellem, Oost-Vlaanderen, België	02-09-2013	20-08-2013	
Zwartkop	Arnhem V 643697	1 ^e kj m	Korverskooi, Texel, NH	16-09-2014	17-09-2014	
	Arnhem V 643911	1 ^e kj v	Korverskooi, Texel, NH	19-09-2014	27-09-2014	
	Arnhem V 743762	1 ^e kj	Wieringerwerf, NH	21-06-2014	02-09-2014	Gecontroleerd als man
Grasmus	Arnhem AU 22904	1 ^e kj	Rohel, Tjeukemeer, Fr	26-06-2014	15-08-2014	
	Brussels 12655059	1 ^e kj	Oorderen, Antwerpen, België	26-07-2012	31-07-2014	Gecontroleerd als vrouw
Fitis	Arnhem Y 80914	1 ^e kj	Castricum, NH	25-07-2013	26-04-2014	
Koolmees	Arnhem V 595411	1 ^e kj v	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	11-10-2014	30-10-2014	

4.3 In Meijendel geringd, elders teruggevangen of afgelezen

Voor het eerst werd een door ons geringde Kwartel uit het buitenland gemeld, uit het zuiden van Frankrijk. Onze eerste geringde Kleine Mantelmeeuw ooit werd teruggemeld uit Baskenland, Spanje. We ontvingen een aardige email uit Engeland over een dode Zwartkop. De melder was vooral getriggerd door de vermelding van *Arnhem* op de ring: een familielid had nog gevochten bij Operation Market Garden. Gelukkig bleef hij enthousiast na onze mededeling dat dit op alle Nederlandse ringen staat en dat deze niet uit Gelderland, maar uit Wassenaar afkomstig was.

Afbeelding 31. Deze eerstejaars vrouw Zwartkop, op 5 november in Meijendel geringd, werd op 15 november dood gevonden in een tuin in Wigan, Engeland. De melder stuurde een foto mee.

Tabel 12. Door ons geringd, elders teruggemeld en ontvangen in 2014

soort	ringnr	Kleed*	terugmeldplek	ringdatum	controle	opmerkingen
Kwartel	Arnhem L 374746	man 2 ^e kj	Albefeulle-Lagarde, Tarn-et-Garonne, Midi- Pyrénées, Frankrijk	09-06-2014	31-08-2014	Geschoten
Waterral	Arnhem 1532348	1 ^e kj	Sint Laurens, Oost- Vlaanderen, België	09-10-2010	07-04-2013	
Kleine Mantelmeeuw	Arnhem 5474730	2 ^e kj	Ondarroa, Bizkaia, Spanje	28-08-2014	28-11-2014	
Roodborst	Arnhem BC 85142	1 ^e kj	Amstelveen, NH	31-10-2014	23-11-2014	Dood (< week), gepakt door een kat.
	Arnhem AT 40923	> 1 ^e kj	Camblain-Châtelain, Nord-Pas-de-Calais, Frankrijk	29-09-2010	05-01-2011	
Zwartkop	Arnhem V 606148	1 ^e kj	Moordrecht, ZH	22-07-2012	11-07-2014	Dood gevonden, gepakt door een kat
	Arnhem V 665453	1 ^e kj	Weilerswist, Keulen, Noordrijn-Westfalen, Duitsland	19-10-2013	15-04-2014	Dood gevonden, gepakt door een kat
	Arnhem V 664759	1 ^e kj man	Rijswijk, ZH	28-08-2013	15-05-2014	Dood gevonden, gemeld als 'soort onbekend'
	Arnhem V 664888	1 ^e kj man	Jonkershove, West- Vlaanderen, België	06-09-2013	15-09-2013	Gecontroleerd als > 1kj man
	Arnhem V 664953	1 ^e kj man	Heestert, West- Vlaanderen, België	13-09-2013	21-09-2013	
	Arnhem V 665009	1 ^e kj man	Heestert, West- Vlaanderen, België	21-09-2013	28-09-2013	
	Arnhem V 714075	1 ^e kj man	Dunes de la Slack, Pas-de-Calais, Frankrijk	10-08-2014	04-09-2014	
	Arnhem V 714444	1 ^e kj vrouw	Schiermonnikoog, Friesland	31-08-2014	11-09-2014	
	Arnhem V 777479	1 ^e kj vrouw	Wigan, Engeland	05-11-2014	15-11-2014	Zie foto
Arnhem V 777504	1 ^e kj man	Dunes du Fort Vert, Pas-de-Calais, Frankrijk	06-11-2014	14-11-2014		
Tuinfluit	Arnhem	1 ^e kj	Almere, Flevoland	06-08-2014	10-08-2014	

	V 714053					
Sprinkhaanzanger	Arnhem BA 68752	1 ^e kj	Bierwart, Namur, België	29-07-2012	21-08-2013	
	Arnhem BB 09924	1 ^e kj	Villeteau, Lot-et- Garonne, Aquitanië, Frankrijk	31-07-2014	19-08-2014	
Kleine Karekiet	Arnhem AS 02837	1 ^e kj	Mechelen, Antwerpen, België	27-08-2009	31-08-2009	Late terugkoppeling
	Arnhem BA 68614	1 ^e kj	Dunes de la Slack, Wimereux, Nord-Pas- de-Calais, Frankrijk	24-07-2012	23-08-2013	
	Arnhem BB 09731	> 1 ^e kj	Oorderen, Antwerpen, België	19-07-2014	27-07-2014	
	Arnhem BC 49049	1 ^e kj	Castricum, NH	09-09-2014	18-09-2014	
	Arnhem AV 37339	1 ^e kj	Herne, Vlaams Brabant, België	17-08-2012	06-09-2013	
	Arnhem AV 37478	1 ^e kj	Kortezubi, Biskaje, Baskenland, Spanje	19-08-2012	27-05-2013	
	Arnhem AV 37553	1 ^e kj	Solre sur Sambre, Hainaut, België	21-08-2012	26-08-2013	
	Arnhem AX 42023	1 ^e kj	Berendrecht, Antwerpen, België	14-08-2013	22-08-2013	Teruggemeld als adult
	Arnhem AX 42053	1 ^e kj	Castricum, NH	17-08-2013	26-05-2014	
	Arnhem AX 42094	1 ^e kj	Bierwart, Namer, België	20-08-2013	27-08-2013	
	AX 42150	1 ^e kj	Zelee-Heikant, Oost- Vlaanderen, België	20-08-2013	27-08-2013	
	Arnhem AX 42361	1 ^e kj	Stockay, Liege, België	27-08-2013	13-09-2013	
	Arnhem BB 09899	> 1 ^e kj	Eindhout, Antwerpen, België	26-07-2014	02-08-2014	Teruggemeld als 1 ^e kj
	Arnhem BB 09951	1 ^e kj	Berendrecht, Antwerpen, België	31-07-2014	13-08-2014	
	Arnhem BB 10101	1 ^e kj	Etang de Marcenay, Côte-d'Or, Bourgogne, Frankrijk	02-08-2014	12-08-2014	
Rietzanger	Arnhem BB 09911	1 ^e kj	Herbignac, Loire- Atlantique, Pays de la Loire, Frankrijk	27-07-2014	20-08-2014	
Fitis	Arnhem Y 87349	1 ^e kj	Zuid-Kennemerland, NH	18-07-2010	24-04-2014	
Tjiftjaf	Arnhem ADB 480	1 ^e kj	Amsterdamse Waterleidingduinen, NH	08-10-2013	19-07-2014	
Pimpelmees	Arnhem AX 42195	1 ^e kj	Meijndel, Wassenaar, ZH	21-08-2013	29-03-2014	Pootring gevonden in verse braakbal.
	Arnhem BA 68237	1 ^e kj	Zandvoort, NH	21-06-2012	16-10-2014	
	Arnhem BC 85209	1 ^e kj	Zuid-Kennemerland, NH	02-11-2014	05-11-2014	
Spreeuw	Arnhem L332753	1 ^e kj man	Vogelasiel De Wulp, Den Haag	25-10-2014	11-11-2014	Tegen gebouw gevlogen. In het asiel overleden.
Zwarte Kraai	Arnhem 5137243	2 ^e kj	Meijndel, Wassenaar, ZH	07-06-2013	28-01-2014	ca. 1km van de baan afgelezen
Vink	Arnhem B766248	Volgroeid	Koksijde, West- Vlaanderen, Vlaams Gewest, België	13-10-1992	05-12-1993	Merkwaardig late terugkoppeling

5 Waarnemingen op en rondom de ringbaan

Hieronder volgt een overzicht van losse waarnemingen van landelijk dan wel regionaal schaarse (of anderszins interessante) soorten op en in de directe omgeving van de ringbaan.

5.1 Vogelwaarnemingen

Kwartel

Regelmatig werden na nachtvangsten de volgende ochtend Kwartels waargenomen. Vaak roepend, maar soms zijn er ook zichtwaarnemingen, zoals resp. 1, 3 en 1 opvliegende vogels op 27 juni. Bijzonder was de roepende vogel op 19 mei, nog voordat de vangsessie begon en terwijl er de voorgaande twee dagen niet geringd was.

Zwarte Ooievaar

Een geringde juveniele Zwarte Ooievaar zat ter plaatse van 6 tot 9 september. Soms zat de vogel tot op 3 m van een mistnet. De ring werd bijna helemaal afgelezen: 2(?)E800, de landencode niet. Vermoedelijk betrof het een Oostenrijkse vogel. Op 15 september vloog er één over.

Zwarte Ibis

Een ogenschijnlijk door de mist gedesoriënteerde Zwarte Ibis vloog op 30 april over de ringbaan, draaide een paar rondjes, verdween in de mist en vloog een kwartier later nogmaals over.

Kwak

Een diverse malen roepende kwak die laat in de avond van 22 juli over de baan vloog, was een prettige verrassing.

Purperreiger

Overvliegend op 16 juli (2) en een juveniel ter plaatse tussen 10 augustus en 3 september.

Kleine Zilverreiger

Ter plaatse vanaf 6 augustus, met twee exemplaren vanaf 10 en liefst drie tussen 27 augustus en 7 september.

Grote Zilverreiger

Met enige regelmaat overvliegend gezien, maar vooral de vijf exemplaren ter plaatse in de eerste week van september, samen met tot 20 Blauwe Reigers, zijn het vermelden waard.

Visarend

De enige van dit jaar vloog op 17 september over.

Zwarte Wouw

Hoog overvliegend op 26 april.

Roodpootvalk

Een juveniele Roodpootvalk cirkelde op 3 oktober fraai boven de baan.

Steltlopers ter plaatse

Op de waterwinplas die vanaf half augustus leegliep vanwege baggerwerkzaamheden, zaten veel steltlopers. Maximale aantallen, die uiteraard niet voor alle soorten op dezelfde dag lagen, waren: twee Regenwulpen, 11 Bontbekplevieren, twee Steenlopers, 35 Groenpootruiters, een Tureluur, twee Zwarte Ruiters, twee Bosruiters, 25 Witgatten, acht Oeverlopers, een Kempmaan en negen Bonte Strandlopers. Bosruiters vlogen daarnaast nog over de baan op 27 en 29 juni en 23 juli.

Bokje

Ontsnapt uit een mistnet op 5 november.

Kleine Jager

Op 19 augustus vlogen twee juveniele Kleine Jagers over, een leuke waarneming over land.

Zomertortel

Overvliegende vogels op 17 en 26 juli. Het is betreurenswaardig dat deze soort tegenwoordig vermeldenswaardig is.

Grote Pieper

Op 12 oktober zat er één ruim 20 minuten ter plaatse, soms tot op maar 20 cm van het slagnet. Een tweede zat op 5 november kort ter plaatse rondom de slag.

Afbeelding 32. Grote Pieper vlak achter de slag, Meijendel, Wassenaar, 12 oktober 2014

Waterpieper

Diverse vogels werden in oktober en november naar de baan gelokt (tot op de netrand), maar het lukte niet om er één te vangen.

Beflijster

Vier overvliegend op 2 april en één vlak bij de netten op 15 oktober.

Sperwergasmus

Een eerstejaars vogel was al op 2 augustus ter plaatse op de ringbaan, één van de vroegste waarnemingen ooit in Nederland. Op 4 september werd nogmaals een exemplaar waargenomen.

Spotvogel

Zingend achter de baan op 20 mei.

Bladkoning

Naast een vangst werden op 5 oktober ook nog twee vogels in het veld waargenomen.

Roodmus

Een zwijgzaam vrouw-type zat op 27 juni ter plaatse. De vogel vloog tweemaal onder een verhoogd mistnet door en ging vervolgens tweemaal op de rand van het slagnet zitten en vervolgens op de paal van het slagnet, maar liet zich niet vangen. Er is door VRS Meijndel slechts eenmaal een Roodmus geringd, op 25 oktober 1996.

IJsgors

Overvliegend op 9 november.

Afbeelding 33. Roodmus, vrouw-type, Meijndel, Wassenaar, 27 juni 2014

5.2 Overige waarnemingen

We werden ook dit jaar weer enkele keren verrast door vleermuizen in de netten: op 15 en 18 juli (beide niet gedetermineerd) en op 26 juli door de tweede **Rosse Vleermuis** ooit.

Boomkickers hebben de omgeving van de ringbaan inmiddels stevig gekoloniseerd. Na de eerste waarnemingen in 2013 werden nu flinke koren gehoord. In september werden er op één dag 13 gevonden en zelfs op 5 november werd er nog één gehoord.

In het voorjaar werden viermaal **Hermelijnvinders** en eenmaal een **Veelvraat** (de nachtvlinder...) in de netten aangetroffen. Voorts waren er waarnemingen van **Ligusterpijlstaart** op 16 mei en 27 juni (3) en van **Pauwoogpijlstaart** op 27 juni (2) en 2 juli. Andere nachtvinders betroffen onder andere **Wilgenhoutvlinder**. **Bastaardzandloopkevers** zijn elders in het duin vrij algemeen, maar dit jaar

werden ze pas voor het eerst ook op de ringbaan gezien. Op 13 en 16 mei werden twee **Bosmeikevers** gezien en op 27 juni hingen er liefst 18 **Julikevers** in de netten, een recordaantal. Voorts waren er waarnemingen op 29 juni (3), 16 juli en 8 augustus (twee roepend).

Afbeelding 34. Rosse Vleermuis, Meijendel, Wassenaar, 26 juli 2014

Afbeelding 35. Julikever, Meijendel, Wassenaar, 30 juni 2014

Literatuur

Knijff, P de, V van der Spek & J Fischer, 2012. Genetic identity of grey chiffchaffs trapped in the Netherlands in autumns of 2009-2011. Dutch Birding 34:6.

Levering, H P & G O Keijl, 2008. Vinkenbaan Castricum 1960-2006 - een halve eeuw vogels ringen. VRS Castricum, Castricum.

Spek, van der V, M Verrips, W Bleumink & R van der Vliet (2014). Jaarverslag VRS Meijendel 2013. St. VRS Meijendel, Den Haag.

Svensson, L. 1992. Identification guide to European passerines. Stockholm.

Websites

www.knmi.nl

www.trektellen.nl

www.waarneming.nl